AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3051/2019. (III. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 22.Bpkf.11.769/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Bendiák Zoltán, 2220 Vecsés, Sándor utca 26.) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 22.Bpkf.11.769/2017/2. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

[2] 2. Az indítványozó 2017. augusztus 15-én feljelentést tett a terhelt ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 227. §-ába ütköző becsületsértés vétsége miatt.

[3] Az indítványozó álláspontja szerint a terhelt több internetes cikkben a személyében gyalázó tartalmat tett közzé, amelyekben igyekszik véleményét valóságnak és ténynek feltüntetni, és ezeken keresztül az indítványozó sikeres munkáját megakadályozni.

[4] A magánvádas büntetőügyet a Pesti Központi Kerületi Bíróság az 1.Bpk.32.330/2017/2. számú végzésében megszüntette. A bíróság az indokolásában rámutatott, hogy a személyiségi jogvédelem rendszerén belül a büntetőjog *ultima ratio* jellegű, vagyis a becsület védelmének legsúlyosabb és egyben végső eszköze.

[5] A bíróság a BH2001.462. alapján azt tekintette kiindulópontnak, hogy „a becsület csorbítására való alkalmasság objektív ismérv; nem a sértett egyéni megítélése, esetleges érzékenysége alapján, hanem a társadalomban kialakult általános megítélés, az általános erkölcsi és közfelfogás figyelembevételével kell eldönteni, hogy az adott tény állítása, híresztelése alkalmas-e a becsület csorbítására". A sérelmezett kijelentések teljes szövegkörnyezetének figyelembevételével a bíróság arra következtetett, hogy a terhelt egy vele szemben folyamatban volt eljárásban született határozattal kapcsolatban osztotta meg véleményét saját blog oldalán. Az, hogy ezzel kapcsolatban az indítványozó személyére vonatkozóan negatív véleményt fogalmazott meg, még nem értékelhető bűncselekményként.

[6] A bíróság figyelembe vette azt is, hogy a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat szerint a közügyekre vonatkozó és a közéletben szerepet vállaló személyek és szervezetek tevékenységét érintő véleménynyilvánítás erősebb alkotmányos védelmet élvez, és így korlátozhatósága szűkebb körben nyerhet alkotmányos igazolást.

[7] Erre figyelemmel a bíróság az eljárást bűncselekmény hiányában megszüntette.

[8] 2.1. Az indítványozó fellebbezése folytán a Fővárosi Törvényszék járt el. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokai mindenben helytállóak; a sérelmezett közlések a véleménynyilvánítás körébe tartoznak, és a közélet szereplője szabad bírálatának a határát nem lépik át.

[9] 2.2. A végzéssel szemben az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapítva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, kérve a Fővárosi Törvényszék 22.Bpkf.11.769/2017/2. számú végzése alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését.

[10] Az indítványozó szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével és közvetett módon az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.

[11] Az indítványozó álláspontja szerint a bírósági döntések a „vélemények ütköztetése terén semmilyen szereppel nem bíró, öncélú, lealacsonyító megnyilvánulásokat, mint véleménynyilvánítási szabadságot, a kiemelten védett emberi méltósághoz való [alapjoga] elé helyezték". Hozzátette, hogy ebben az esetben a kifejtett vélе-

mény kifejezetten öncélú, gyalázkodó és lealacsonyító volt, így az túlterjeszkedett a szabad véleménynyilvánítás határán.

[12] Hivatkozott az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésére, melyből azt a következtetést vonta le, hogy a véleményszabadság nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a puszta megalázás, illetve bántó, sértő kifejezések használata vagy más jogsérelem okozása. Az indítvány tartalmát tekintve az indítványozó abban látta az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, hogy a bíróság nem megfelelően mérlegelte a véleménynyilvánítás szabadságának és a jóhírnévhez való jognak a kollízióját.

[13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme kapcsán arra hivatkozott, hogy a bíróságok nem biztosították megfelelően az emberi méltóság védelmét.

[14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

[15] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Abtv. 30. § (2) bekezdése szerint döntés közlésének elmaradása esetén az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő a tudomásszerzéstől, vagy az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének bekövetkezésétől számított hatvan nap. A Fővárosi Törvényszék tájékoztatása szerint a jogerős végzést tértivevény nélkül adta ki, így az Alkotmánybíróság az indítványt határidőben érkezettnek fogadta el.

[16] Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát.

[17] 3.2. Az Abtv. 27. § *a)* pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése Alaptörvényben biztosított jogoknak minősülnek, ekként azokra (az egyéb feltételek teljesítése esetén) alapítható alkotmányjogi panasz.

[18] 3.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése kimondja, hogy az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig felsorolja a határozottság követelményeit az alkotmányjogi panasz esetén. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja értelmében a kérelemnek tartalmaznia kell indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

[19] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése kapcsán az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. Az Alaptörvény értelmében „mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével." A magánélethez, illetve a jó hírnévhez való jog valóban ütközhet a véleménynyilvánítás szabadságával; ilyen esetekben a bíróságoknak, végső soron az Alkotmánybíróságnak kell a kollíziót feloldania.

[20] Az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörében az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor nem az a feladata, hogy absztrakt értelmezést adjon egy egyedi ügyben felmerülő alkotmányjogi kérdésre, hanem hogy határozzon arról, hogy a bírói döntés sértette-e az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát. A támadott bírói döntés az indítványozó által magánvádlóként kezdeményezett büntetőeljárást megszüntette. Sem az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, sem a XXVIII. cikk (1) bekezdése nem biztosít jogot a sértettnek a büntetőeljárás lefolytatására vagy a terhelt büntetőjogi szankcionálására. „A bűncselekmény elkövetése esetén az állami büntető igény érvényesítése és az elkövető megbüntetése ugyanis nem a sértettet, hanem az államot illeti. A büntető igény érvényesítése tehát állami feladat, így sem a sértettnek, sem más harmadik személynek nincs alkotmányos alapjoga a büntető igény érvényesítésének kikényszerítésére és az elkövető megbüntetésére" {az Alkotmány hatálya alatti gyakorlatot megerősíti: 3014/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.

[21] Általánosságban kijelenthető, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdéséből valóban következik alanyi jogosultság a jó hírnév sérelmével szembeni fellépésre, de arra nem, hogy ez a fellépés a büntetőjog

eszközrendszerével történjen. „A sértettnek nincs ugyanis alanyi joga arra, hogy az állam büntető hatalmának gyakorlását kikényszerítse” {3103/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [28]}.

[22] Az indítvány kizárólag a terhelt által kifejtett vélemény és az indítványozó jó hírnevének sérelme között állít kapcsolatot, arra vonatkozóan nem tartalmaz érveket, hogy a támadott bírói döntés (a becsületsértés vétsége miatti büntetőeljárás megszüntetése) és az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése között okozati összefüggés lenne.

[23] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában rögzített követelménynek, ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. március 5.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1474/2018.

• • •